

## ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเพิ่มพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

THE EFFECTS OF GROUP COUNSELING ON INCREASING RESPONSIBLE BEHAVIOR OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY PRASARNMIT DEMONSTRATION SCHOOL (SECONDARY)

ผู้วิจัย

สุนันทา พลับแดง

Sunanta Plubdang

ti\_arti@hotmail.com

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับนักเรียนในกลุ่มควบคุมหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 89 คน ผู้วิจัยเรียงคะแนนของนักเรียนจากแบบวัดความรับผิดชอบด้านการเรียนตามลำดับจากสูงลงมาต่ำ แล้วจับคู่นักเรียนที่มีเพศเดียวกันมีคะแนนใกล้เคียงกันจัดไว้เป็นคู่ได้จำนวน 16 คน สุ่มอย่างง่ายแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จำนวน 8 ครั้ง ตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

สถิติพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched Pairs Signed – Ranks Test) และการทดสอบของแมน วิทนีย์ (The Mann – Whitney U Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้น หลังการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. หลังการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**คำสำคัญ** : พฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการเรียน การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

## ABSTRACT

The objective of this experimental research was to study the effects of group Counseling on increasing responsible study behavior. The sample group of the study was the M.3 students from Srinakharinwirot University Prasammit Demonstration School (Secondary) . The subjects of the study were 89 students who had the score on Responsible study behavior lower than 25<sup>th</sup> percentile. The 16 students from this group were matched by gender and scores, and they were chosen through a random sampling system and divided into 2 groups; an experimental group and a control group . Both groups consisted of 8 voluntary students.

The experimental group was instructed through the 8 sessions of group Counseling program over 1 semester. The data was analyzed by The Wilcoxon's Matched Pairs Signed – Ranks Test and The Mann – Whitney U Test to observe the difference between the average scores achieved before and after the experiment. The findings of the study are as follow :

1. There was no difference between the average scores on responsible study behavior achieved by the control group and experimental group before the experiment

2.The average scores on responsible study behavior achieved by the experimental group after the experiment was higher than those of the experimental group before the experiment at the statistic significance of .05

3.The average scores on responsible study behavior achieved by the experimental group after the experiment was higher than those of the control group at the statistic significance of .05

**Keywords :** Responsible Study Behavior, Group Counseling

## บทนำ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ การพัฒนาคนและสังคมไทย โดยให้ความสำคัญลำดับสูง กับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจาก “คน” เป็นทั้ง เป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบ จากการพัฒนา ในขณะที่เดียวกัน “คน” ยังเป็นผู้ขับเคลื่อน การพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการด้วย ดังนั้นจึง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพ “คน” ในทุกมิติ อย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้ และทักษะ ความสามารถ เพื่อให้เพียบพร้อมทั้ง “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีบทบาท ทำให้ “คน” กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาสังคม และประเทศชาติ การปลูกฝัง คุณธรรมพื้นฐานให้แก่เยาวชนในวัยเรียน โดยเฉพาะ คุณธรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัวบุคคลที่ผู้เรียนต้องได้รับการ พัฒนาและฝึกฝน ได้แก่การเป็นผู้มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ชยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคล ทั่วไป และมีความ รู้สึกเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ จึงเป็น เรื่องที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง (รศ.ดร.สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2548)

การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มี คุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ

มีคุณธรรม จริยธรรม หรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังนั้น “จริยธรรม” เป็นเรื่องที่ได้รับการกล่าวถึงมากเรื่องหนึ่ง ด้วยเหตุที่สภาพสังคมในปัจจุบันสับสน วุ่นวาย ขาดความสงบสุข ก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมของคนในสังคม คือการหย่อนศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย และขาดความรับผิดชอบ จึงได้มีความพยายามที่จะศึกษาวิจัยหาแนวทางในการในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน จากโครงการศึกษาศักยภาพของเด็กไทยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2543) พบว่าการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองเป็นค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุดโดยเฉพาะในวัยเรียน เพราะเป็นรากฐานสำคัญที่ส่งผลถึงวัยผู้ใหญ่พัฒนาการทางจริยธรรมจะเริ่มตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้นและคงระดับไว้จนเป็นผู้ใหญ่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2523) ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัวและสังคม จะช่วยให้เด็กพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในอนาคตได้ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อเด็กวัยเรียนที่เห็นได้เด่นชัดและสามารถพัฒนาในเบื้องต้นได้ คือ พฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการเรียน (Responsible Study Behavior) ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของ ความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบด้านการเรียนไว้ อาทิเช่น สาโรช บัวศรี (2522:129) อธิบายลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองได้แก่ผู้ที่เอาใจใส่ต่อหน้าที่การงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ และมีวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญอุปสรรครู้จักหน้าที่และการกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ปรับปรุงงานในหน้าที่ทั้งของตนเองและสังคม ตรงต่อเวลา และยอมรับการกระทำของตนเอง สุพัตรา สุภาพ (2531: 9) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อตนเองคือการรู้จักหน้าที่ที่ต้องกระทำ ต้องปฏิบัติ ไม่นึกถึงแต่สิทธิอย่างเดียว เช่นการ

เป็นนักเรียนมีสิทธิที่จะมาเรียนหนังสือ ในขณะที่ความรับผิดชอบของการเป็นนักเรียนคือต้องมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่นิเรียน ความรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งที่พึงกระทำหรือควรกระทำตามสถานภาพของบุคคล ปรีชา ชัยนิยม (2545: 9) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบว่าหมายถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน พากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ตั้งใจที่จะทำงานตามเพื่อประโยชน์ของตนเองและสังคม ให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ยอมรับผลการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ โดยมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้น กรรณภรณ์ ดวงแจ่มกาญจน์ (2546: 7-8) กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ดังนี้

1. มีความเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ ได้แก่ตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอนและใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงนำอุปกรณ์การเรียนที่เกี่ยวข้องมาครบ
2. มีความเพียรพยายาม อุตุนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและงานที่ทำ รวมทั้งติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ตรงต่อเวลาได้แก่ การเข้าเรียนตรงเวลา และส่งงานที่ได้รับมอบหมายในเวลาที่กำหนด

เดชา และ ไรอัน (Deci & Ryan . 1985 : 43 )

ให้ทัศนะว่าความรับผิดชอบต่อตนเอง (Responsibility for Learning) เป็นผลมาจากแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ที่ผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตั้งใจเรียนหรือเอาใจใส่ในการเรียน โดยไม่ต้องใช้กฎระเบียบควบคุม หรือการกระทำกิจกรรมต่างๆที่ทำทนายเพื่อแสดงศักยภาพด้านการเรียนออกมา โดยไม่ได้คำนึงถึงเรื่องรางวัลคำชมเชยหรือเกรดคะแนน ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่รู้จักควบคุมตนเองได้ (Personal Control ) คิคินสัน (Dickinson. 1987:9-11) กล่าวว่าความรับผิดชอบต่อตนเองในด้านการศึกษาเล่าเรียน

หมายถึงการที่นักเรียนสามารถตัดสินใจในกระบวนการเล่าเรียนของตนเองได้ เช่น การตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ การเลือก และใช้วัสดุอุปกรณ์ การบันทึกผลการเรียน การแบ่งเวลา การประเมินผลการเรียน การเลือกทำกิจกรรม การเลือกพบบุคคล ที่ให้ความช่วยเหลือได้ เป็นต้น เบคอน (Bacon, 1989: 1289-A) ศึกษาพบว่านักเรียนแสดงความรับผิดชอบในการเรียน ด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ คือ 1) การทำกิจกรรมการเรียน 2) การเชื่อมโยงอยู่ในกฎระเบียบ 3) การตั้งใจเรียน 4) การเรียนหรือ การศึกษาค้นคว้า 5) การพยายามเรียน 6) การทำงานที่ได้รับ มอบหมายหรือเลือกทำงานที่ส่งผลดีต่อตนเอง

การพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน อาจทำได้หลากหลายวิธีดังเช่น วาสนา คำวัง (2551) ใช้ กระบวนการกลุ่มในการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนแล้ว พบว่ากระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียน โดยรวมมีการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบของ นักเรียนอยู่ในระดับ มากค่าเฉลี่ย 4.23 สมพร เจริญสกุล (2549) .พัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมกลุ่มแล้ว พบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีความ รับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้น โดยก่อนการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบด้าน การเรียน 42.23 คิดเป็น ร้อยละ 46.92 อยู่ในระดับต่ำ กว่าเกณฑ์ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมี คะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้น 60.77 คิดเป็นร้อยละ 67.52 อยู่ในระดับปานกลางเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในขณะที่ พรพินิจ นามเมืองรักษ์ (2549) ใช้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตาม ทฤษฎีเผชิญความจริงในการพัฒนาความรับผิดชอบด้าน การเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แล้วพบว่านักเรียนที่เข้า โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความ

จริง มีค่าคะแนนความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงกว่า กลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตาม ผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับกลุ่ม ทดลองระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีค่า คะแนนความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงกว่าระยะก่อน การทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พิทักษ์ สุปิงคลัด (2549) ใช้กระบวนการทำค่านิยมให้ กระจ่าง (Value Clarification) ด้วยชุดพัฒนาความ รับผิดชอบทางการเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ ความรับผิดชอบในการเรียน และสามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมความรับผิดชอบของตนเอง พบว่าพฤติกรรม ความรับผิดชอบทางการเรียนของนักเรียนก่อนการพัฒนา อยู่ระดับไม่ดี (2.47) หลังการพัฒนา อยู่ในระดับดี (4.20) และสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และ จิรวัฒน์ มั่นยืน (2550) ใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ด้านการ เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วพบว่า นักเรียนมีความรู้และพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการ เรียนสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว พัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.1

จากหลากหลายวิธีการพัฒนาความ รับผิดชอบด้านการเรียน ตามงานวิจัยที่อ้างถึงดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์แนะแนว ประจำระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนคริน ทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งเป็นโรงเรียน ที่ จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษาต้นแบบในการทดลอง ค้นคว้านวัตกรรมทางการศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาผล ของการให้การปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน เนื่องจากการ

ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษา ในฐานะผู้นำกลุ่ม ดำเนินกิจกรรมภายในกลุ่มเพื่อ เอื้ออำนวยให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นกันเอง ทำให้ สมาชิกในกลุ่มมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มได้รู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจความรู้สึก และความต้องการของสมาชิกคนอื่นๆในกลุ่มตระหนักรู้ ถึงบทบาทของตนเองในฐานะสมาชิกกลุ่ม ที่พร้อมจะมี ปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูล ให้คำแนะนำ เสนอแนะ แนวทางที่มีประโยชน์แก่สมาชิกในกลุ่ม จนทำให้สมาชิก แต่ละคนสามารถพัฒนาหาแนวปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา ขจัดอุปสรรคของตนเองและช่วยแก้ปัญหาของสมาชิกคนอื่นๆในกลุ่มได้ และผู้วิจัยยังเชื่ออีกด้วยว่า ด้วยกิจกรรม และเทคนิคต่างๆในขณะให้การปรึกษาแบบกลุ่มในแต่ละ ครั้งของผู้นำกลุ่ม จะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนสามารถ ประเมินความต้องการและวางแผนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ของตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อการเรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของนักเรียน ได้ในที่สุด

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยประสงค์ที่จะศึกษาผล ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเพิ่มพฤติกรรมความ รับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การ วิจัยดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้าน การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่ม ควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนได้รับการให้คำปรึกษา แบบกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้าน การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลอง

ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและหลังการได้รับ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้าน การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่ม ควบคุมและกลุ่มทดลอง หลังได้รับการให้คำปรึกษา แบบกลุ่ม

### วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการ ทดลอง Randomized control-group Pretest-Posttest Design

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตอบ แบบสอบถามประเมินความรับผิดชอบด้านการเรียน เก็บไว้ เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

ขั้นที่ 2 ขั้นทดลอง

2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วย ตนเองโดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามลำดับขั้น 8 ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ใช้เวลารวม 8 สัปดาห์ (1 ครั้ง/สัปดาห์ ทุกวันพฤหัสบดีตั้งแต่เวลา 13.00- 14.30 น. ซึ่งช่วงเวลา ดังกล่าวเป็นช่วงเวลาเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของ นักเรียน)

2.2 กลุ่มควบคุม นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชมรม ตามความสนใจ) ตามปกติ ในช่วงเวลาเดียวกับกลุ่มทดลอง

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ตอบ แบบสอบถามประเมินความรับผิดชอบด้านการเรียน เก็บไว้ เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

## สมมติฐานการวิจัย

1. ความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไม่แตกต่างกัน
2. ความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลองหลังการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สูงกว่า ก่อนการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
3. ความรับผิดชอบด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลอง หลังการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สูงกว่า กลุ่มควบคุม

## สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้น หลังการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. หลังการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า ความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มหลังการ ทดลองมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ฉะนั้นสามารถกล่าวได้ว่า ถ้านักเรียนถูกปล่อยให้เรียนรู้ไปตามธรรมชาติโดยไม่มี การแนะแนวทางในการปฏิบัติตนและการใช้การให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มเข้าช่วยแล้ว นักเรียนก็จะมี ความรับผิดชอบด้านการเรียนเป็นไปตามสภาพ ไม่มีการ พัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของตนเอง ซึ่ง ความรับผิดชอบของบุคคลนั้น สามารถเรียนรู้และพัฒนาให้ เพิ่มขึ้นได้ โดยอาศัยองค์ประกอบของการกำหนด ความรับผิดชอบ คือ ใช้การจัดการศึกษา และการ ฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบต่อกับบุคคลได้ ดังนั้น ความรับผิดชอบของบุคคลต้องอาศัยการส่งเสริม การชี้แนะแนวทางเพื่อพัฒนาให้มีเพิ่มมากขึ้น มิใช่ปล่อยให้ เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ ซึ่งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้พฤติกรรมที่พึง ประสงค์จากการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงออก เกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นของแต่ละคน นักเรียนได้สำรวจตนเอง เกิดการยอมรับตนเอง ถ้าสิ่งที่ จะเผชิญปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนมี พฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้น อีกทั้ง กระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีขั้นตอนของกิจกรรม อย่างเป็นระบบโดยมุ่งเน้นการให้นักเรียนมีส่วนร่วมและ เน้น การเรียนรู้ที่ช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเกิด กระบวนการคิดและปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การ สร้างสัมพันธภาพ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับ ปัญหาการเรียน การกระทำผิดกฎระเบียบ การไม่เชื่อ

ฟังครูอาจารย์ การขาดความตั้งใจเรียน การขาดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา และการขาดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้เมื่อนักเรียนในกลุ่มการทดลองกล่าวพูด กล่าวแสดงความรู้สึกจะทำให้บรรยากาศของกลุ่มเอื้ออำนวยให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนักเรียนซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองทำให้เกิดความตระหนักรู้และสามารถระบุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของตนเองได้ในที่สุดแม้จะมีสมาชิกบางคนในกลุ่มยังแสดงที่ท่าลังเล ไม่แน่ใจในการกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาแต่ด้วยพลังของกลุ่มซึ่งเกิดจากความไว้วางใจยอมรับและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนผ่านพ้นความรู้สึกขัดแย้งใจและสามารถสำรวจหาอุปสรรคที่กีดกันการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของตนเองได้ นักเรียนในกลุ่มสามารถระบุวิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อการเรียนได้ตามวิถีแห่งตน และสามารถปฏิบัติได้จริงโดยมีเพื่อนสมาชิกกลุ่มสนับสนุนและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ บลูมเบิร์ก (Blumberg, 2009: 27-28) ที่ได้สรุปถึงองค์ประกอบของการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนไว้ 6 ด้าน คือ 1) การให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความรับผิดชอบด้านการเรียน ให้โอกาสนักเรียนได้พัฒนาความรับผิดชอบในสถานการณ์ต่างๆ ได้เห็นหรือคาดการณ์ผลที่ได้จากการที่มีความรับผิดชอบในการเรียน 2) การพัฒนาทักษะการเรียน ได้แก่ ทักษะการบริหารเวลา ทักษะการควบคุมและสั่งการตนเอง ทักษะการตั้งจุดมุ่งหมาย ทักษะการอ่าน ทักษะการค้นคว้า เป็นต้น 3) การนำตนเอง ได้แก่ การพัฒนาทักษะการรู้จักตน การเข้าใจความต้องการของตนเอง การรู้วิธีแสวงหาความรู้ รู้ว่าจะต้องถามใคร หรือ

จากแหล่งข้อมูลใด ทักษะในการตัดสินใจ และพัฒนาการตระหนักรู้ในตน เป็นต้น 4) การประเมินตนเอง ได้แก่ รู้วิธีการประเมินทักษะความสามารถด้านการเรียนของตนเอง รู้จักประเมินศักยภาพด้านการเรียนของตนเอง อยู่เป็นประจำ เป็นต้น 5) การรู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง รู้ลักษณะนิสัยของตนเองหรือรู้ว่าตนเองมีความสามารถในเรื่องใดบ้างเช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำกลุ่ม หรือร่วมทำงานกับกลุ่ม ความสามารถในการทำงานเดี่ยว ความสามารถในการเขียน การยอมรับเคารพกฎเกณฑ์สังคม เป็นต้น 6) การรู้จักประเมินและเลือกรับข้อมูลความรู้ เช่น การรู้จักวิธีตั้งคำถามเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มเติม รู้จักเลือกแหล่งข้อมูลความรู้ ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลได้ ประเมินความถูกต้อง/ความน่าเชื่อถือของเนื้อหาได้ เลือกใช้ข้อมูลความรู้อย่างถูกต้องไม่ลอกเลียนผลงานของผู้อื่น เป็นต้น นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ ตะวัน แวงโสธรณ์ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงกับการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชาที่มีคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คนสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่มทดลองที่ 1 รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริง 12 ครั้ง จำนวน 8 คน กลุ่มทดลองที่ 2 เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 12 ครั้ง จำนวน 8 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 8 คน การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่รับ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริง และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งระยะหลังการทดลองและ

ระยะติดตามผล และชัยณรงค์ อ่ำผึ้ง (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน" ฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนความรับผิดชอบต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 สอบถามความสมัครใจได้จำนวน 21 คน และทำการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 12 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 6 คน และกลุ่มควบคุม 6 คน การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม มีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นวิธีที่สามารถพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิมได้ เพราะทั้งนี้การให้คำปรึกษากลุ่มช่วยให้นักเรียนยอมรับตนเอง มีความมั่นใจ กล้าที่จะเปิดเผยพร้อมทั้งยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และกลุ่มมีการร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ระหว่างนักเรียนภายในกลุ่ม ทำให้เกิดการเรียนรู้และนำเอาประสบการณ์จากกลุ่มไปใช้ในการแก้ปัญหาของตน ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนที่ดีขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษากลุ่มสามารถพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนได้ จึงควรส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มไปใช้พัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน

2. อาจมีการนำเทคนิคการให้คำปรึกษาทฤษฎีอื่น หรือใช้การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลเข้าร่วม

### 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนหลังจากที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาไปแล้วต่ออีกเป็นระยะๆ เช่น 3 เดือน 6 เดือน เป็นต้น เพื่อศึกษาความคงทนของการพัฒนา

2. ควรศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่นๆ ของผู้เรียน เช่น ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มและแบบรายบุคคล ที่มีต่อการเพิ่มพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน



## บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). **การวิจัยและพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กวรรณภรณ์ ดวงแจ่มกาญจน์. (2541). **การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษารายบุคคล และเป็นกลุ่ม ตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- จิรวัดมณีนัน. (2550). **รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่อมเต๋อ (ราษฎร์บำรุง) จังหวัดสุรินทร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.vcharkarn.com/vblog/39528>**
- ชัยณรงค์ อ่ำผึ้งผล. (2550). **ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์ และพฤติกรรมที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” ฉะเชิงเทรา. ปรินญาณีพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.**
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2523). **จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตะวัน แวงโสธรณ์. (2544). **ผลการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงกับการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนประจำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณีพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.**
- ปรีชา ชัยนิยม. (2545). **การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการสอนความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- พรพินิจ นาเมืองรักษ์. (2549). **ผลการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.**
- พิทักษ์ สุปิงคลัด. (2549). **ผลการใช้ชุดพัฒนาความรับผิดชอบทางการเรียน ที่มีต่อผลการเรียนลักษณะนิสัยทางการเรียน และทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนยางวิทยาการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://gotoknow.org/phoorpithak/168185>.**
- วาสนา คำวัง. (2551). **รายงานการวิจัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มและกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-3 โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์พัฒนาการ) ปีการศึกษา 2551. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.vcharkarn.com/va2/index.php/my/show/1366664>.**

- สมพร เจริญสกุล. (2549). รายงานผลการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน ด้วยกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหงสประภาสประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://school.obec.go.th/resdata/49/pattana5.doc>
- สาโรช บัวศรี. (2522). จริยธรรมในสังคมไทย รายงานสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.idd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/index.htm>
- สุนันทา มั่นเศรษฐกิจวิทย์. (2548, กันยายน). บทความทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.edu.ku.ac.th/essay/wwwedu.asp?id=25480903>
- สุพัทธรา สุภาพ. ( 2531). สังคมและวัฒนธรรมไทย คำนิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Bacon, Charles Samuel. (1989). Teacher Goal Structures Responsibility for Learning: A Student Perspective. Dissertation Abstracts International. 46(9): 659.
- Blumberg, Phyllis. (2009). Developing Learner-Centered Teaching : A Practical Guide for Faculty. San Francisco: John Wiley & Sons.
- Deci, E., & Ryan, R. (1985). Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior. New York: Plenum Press.
- Dickinson, Leslie. (1987). Self- Instruction in Language Learning. Cambridge. New York: Cambridge University Press.